

Doanh nghiệp cần làm gì khi phát hiện sản phẩm bị làm giả?

19:13 25/07/2026

Phát hiện sản phẩm bị làm giả, doanh nghiệp cần làm gì để bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp? Việc thu thập chứng cứ, đánh giá đúng mức độ vi phạm và lựa chọn biện pháp xử lý phù hợp là những bước quan trọng giúp bảo vệ thương hiệu hiệu quả.

Ảnh minh họa.

Chủ động thu thập chứng cứ ngay khi phát hiện dấu hiệu vi phạm

Hàng giả, hàng nhái là vấn đề khiến nhiều doanh nghiệp gặp khó khăn trong quá trình phát triển, đặc biệt đối với những thương hiệu đã có chỗ đứng trên thị trường. Không chỉ gây thất thoát doanh thu, các sản phẩm giả mạo còn làm suy giảm uy tín doanh nghiệp khi người tiêu dùng nhầm lẫn giữa hàng thật và hàng vi phạm.

Theo Luật sư Lưu Hằng Hoa, điều đầu tiên doanh nghiệp cần thực hiện khi phát hiện dấu hiệu xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ là nhanh chóng thu thập và lưu giữ đầy đủ các tài liệu, chứng cứ liên quan. Đây là cơ sở quan trọng để xác định hành vi vi phạm cũng như phục vụ quá trình làm việc với cơ quan chức năng hoặc giải quyết tranh chấp sau này.

Các chứng cứ cần được chuẩn bị có thể bao gồm mẫu hàng hóa vi phạm, hình ảnh, video, hóa đơn mua bán, thông tin về địa điểm kinh doanh, website, tài khoản bán hàng trên sàn thương mại điện tử hoặc mạng xã hội, cùng các tài liệu chứng minh quyền sở hữu đối với nhãn hiệu như Giấy chứng nhận đăng ký nhãn hiệu hoặc các văn bản pháp lý liên quan.

Theo luật sư, việc thu thập chứng cứ càng đầy đủ thì quá trình xử lý càng thuận lợi, đồng thời giúp doanh nghiệp có cơ sở chứng minh quyền lợi hợp pháp khi làm việc với các cơ quan có thẩm quyền. Ngược lại, nếu chứng cứ không đầy đủ hoặc không được thu thập đúng thời điểm, việc xử lý hành vi vi phạm có thể gặp nhiều khó khăn và kéo dài hơn dự kiến.

Bên cạnh việc thu thập chứng cứ, doanh nghiệp cũng cần đánh giá đúng mức độ ảnh hưởng của hành vi xâm phạm để lựa chọn phương án xử lý phù hợp. Luật sư Lưu Hằng Hoa cho rằng, không phải mọi trường hợp đều cần khởi kiện ngay. Tùy theo tính chất, mức độ vi phạm, phạm vi ảnh hưởng và mục tiêu bảo vệ quyền lợi, doanh nghiệp có thể cân nhắc áp dụng các biện pháp khác nhau nhằm đạt hiệu quả tối ưu.

Lựa chọn đúng biện pháp để bảo vệ quyền lợi

Ở góc độ pháp lý, Luật sư Lưu Hằng Hoa cho biết, pháp luật hiện hành quy định nhiều cơ chế xử lý đối với hành vi xâm phạm quyền sở hữu trí tuệ, bao gồm biện pháp hành chính, dân sự và hình sự. Mỗi phương thức đều có phạm vi áp dụng, trình tự thực hiện cũng như ưu điểm và hạn chế riêng. Vì vậy, doanh nghiệp cần cân nhắc kỹ trước khi lựa chọn hướng xử lý phù hợp với từng vụ việc cụ thể.

Trong nhiều trường hợp, việc gửi văn bản yêu cầu chấm dứt hành vi vi phạm hoặc đề nghị cơ quan chức năng kiểm tra, xử lý có thể mang lại hiệu quả nhanh và tiết kiệm chi phí hơn so với khởi kiện. Tuy nhiên, nếu hành vi xâm phạm diễn ra có tổ chức, kéo dài, tái diễn nhiều lần hoặc gây thiệt hại lớn về kinh tế và uy tín, doanh nghiệp cần cân nhắc áp dụng các biện pháp pháp lý mạnh hơn nhằm bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của mình.

Theo phân tích của luật sư, việc lựa chọn phương án xử lý không nên dựa trên cảm tính mà cần xem xét toàn diện các yếu tố như mức độ vi phạm, khả năng thu thập chứng cứ, thiệt hại thực tế cũng như mục tiêu mà doanh nghiệp hướng tới. Trong nhiều vụ việc, việc kết hợp linh hoạt nhiều biện pháp xử lý sẽ mang lại hiệu quả cao hơn so với chỉ áp dụng một giải pháp duy nhất.

Chủ động bảo vệ thương hiệu để hạn chế tranh chấp

Không chỉ tập trung xử lý khi hàng giả đã xuất hiện trên thị trường, Luật sư Lưu Hằng Hoa cũng khuyến nghị doanh nghiệp cần xây dựng chiến lược bảo vệ thương hiệu một cách bài bản và lâu dài. Theo đó, việc đăng ký bảo hộ nhãn hiệu chỉ là bước đầu; doanh nghiệp còn phải thường xuyên theo dõi thị trường, giám sát các hành vi xâm phạm và kịp thời phát hiện những đơn đăng ký có dấu hiệu tương tự để chủ động bảo vệ quyền lợi của mình.

Trong quá trình tư vấn trực tiếp cho các doanh nghiệp, luật sư nhận thấy nhiều doanh nghiệp gặp khó khăn trong quá trình xử lý hàng giả vì phát hiện hành vi vi phạm quá muộn hoặc chưa chuẩn bị đầy đủ hồ sơ chứng minh quyền sở hữu đối với nhãn hiệu. Một số trường hợp chưa thu thập được chứng cứ về thiệt hại hoặc chưa xác định rõ chủ thể vi phạm, dẫn đến quá trình xử lý kéo dài và ảnh hưởng đến hiệu quả bảo vệ quyền lợi.

Bà Hoa nhấn mạnh, bảo vệ thương hiệu là một quá trình liên tục, không chỉ dừng lại ở việc xử lý các vụ việc đã phát sinh. Doanh nghiệp cần chủ động xây dựng cơ chế quản trị tài sản sở hữu trí tuệ, thường xuyên theo dõi thị trường, phối hợp với các cơ quan chức năng và áp dụng các biện pháp phù hợp để ngăn chặn hàng giả, hàng nhái ngay từ sớm. Đây không chỉ là giải pháp bảo vệ uy tín doanh nghiệp mà còn góp phần xây dựng môi trường cạnh tranh lành mạnh, bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng và thúc đẩy sự phát triển bền vững của thị trường.

Thực tế cho thấy, xử lý hàng giả không thể chỉ đặt lên vai doanh nghiệp. Bên cạnh sự chủ động của chủ thể quyền trong việc phát hiện, thu thập chứng cứ và bảo vệ thương hiệu, cần có sự phối hợp chặt chẽ giữa cơ quan quản lý, lực lượng thực thi và các nền tảng thương mại điện tử trong việc kiểm soát, gỡ bỏ các gian hàng vi phạm. Đồng thời, việc hoàn thiện cơ chế chia sẻ dữ liệu, rút ngắn thời gian xử lý phản ánh và tăng cường chế tài đối với các hành vi tái phạm sẽ góp phần nâng cao hiệu quả thực thi quyền sở hữu trí tuệ, tạo môi trường kinh doanh minh bạch và bảo vệ tốt hơn quyền lợi của người tiêu dùng.

Phương Di